

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο λειτουργικός αναλφαβητισμός είναι η αδυναμία αφομοίωσης και χρησιμοποίησης στην καθημερινότητα των στοιχειωδών γνώσεων που αποκτώνται στο σχολείο.

Οι συνέπειές του είναι:

- Καταργείται η πιθανότητα προόδου, εφόσον δεν χρησιμοποιούνται τα βασικά εφόδια
- Κοινωνικά δημιουργείται ο τύπος του μορφωμένου – αμόρφωτου ανθρώπου
- Αδυναμία ορθής συμπεριφοράς

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ο Πρόλογος στο Κείμενο 1 περιλαμβάνει στοιχεία έρευνας από την ΑΔΙΠΠΔΕ, τα οποία λειτουργούν ως αφορμή για το θέμα που αναλύει ο συντάκτης στη συνέχεια. Αποτελεί κατάλληλη εισαγωγή για το ζήτημα του λειτουργικού αναλφαβητισμού που αναλύεται στη συνέχεια. Ακόμη, προσελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον προβληματίζει, καθώς αναφέρεται πως τα στοιχεία της έρευνας προκαλούν σοκ και οι επιδόσεις των μαθητών είναι απογοητευτικές. Επομένως, ο Πρόλογος εισάγει τον αναγνώστη στο θέμα και προκαλεί το ενδιαφέρον του για τον προβληματισμό.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Σκοπός των σημείων στίξης:

- Στην πρώτη περίπτωση τα εισαγωγικά δηλώνουν τη μεταφορική χρήση της λέξης «εφόδια». Κυριολεκτικά, θα χρησιμοποιούσαμε τη λέξη «γνώσεις»
- Στη δεύτερη περίπτωση, η άνω κάτω τελεία δηλώνει την επεξήγηση που ακολουθεί. Χρησιμοποιείται η μεταφορική φράση «το άλλοθι του μέλλοντός τους» τίθεται η άνω κάτω τελεία και στη συνέχεια επεξηγείται η φράση (ότι, δηλαδή, τα παιδιά θα αντιμετωπίσουν το πρόβλημά τους).
- Τα αποσιωπητικά, στην τρίτη περίπτωση, δηλώνουν την πρόθεση του συντάκτη να προσθέσει και άλλα στοιχεία, όμως, δεν το κάνει, για να προβληματίσει τον αναγνώστη. Ακόμη, φανερώνει τη συναισθηματική του φόρτιση, με τη μεταφορά «χαμένοι από χέρι», εφόσον πιστεύει πως για τους ενήλικους υπάρχουν ελάχιστα περιθώρια βελτίωσης.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Η αφηγήτρια στο Κείμενο 2 υιοθέτησε μία δυναμική στάση απέναντι στο πρόβλημα που της δημιούργησε η μετανάστευση, τον αναλφαβητισμό. Τον αντιμετώπισε με μεθοδικές ενέργειες (*Σε ηλικία εικοσιέξι ετών γράφομαι στα θερινά τμήματα του Πανεπιστημίου του Νεσατέλ, για να μάθω να διαβάζω*) και δεν έθεσε τον εαυτό της στο κοινωνικό περιθώριο. Αν και μπόρεσε να μιλήσει την ξένη γλώσσα, πήγε στο σχολείο, άρχισε από την αρχή, για να μπορέσει να μάθει να γράφει και να διαβάζει στη νέα γλώσσα, να επικοινωνήσει με το παιδί της και να ενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο (*Δύο χρόνια μετά παίρνω το πιστοποιητικό εκμάθησης της γαλλικής γλώσσας με εύφημο μνεία. Ξέρω να διαβάζω, ξέρω πάλι να διαβάζω*). Παρόλο που γνώριζε πως δε θα φτάσει το επίπεδο εκμάθησης της νέας γλώσσας σε εκείνο των φυσικών ομιλητών, δεν υποχώρησε και ολοκλήρωσε τις σπουδές της στη χώρα υποδοχής (*Να γράφω στα γαλλικά, είμαι υποχρεωμένη. Είναι ένα στοίχημα. Το στοίχημα μιας αναλφάβητης*).

Η αφήγηση μπορεί να προκαλέσει ποικίλα συναισθήματα και σκέψεις στον/στη μαθητή/τρια. Ικανοποίηση, χαρά και θαυμασμό για τη θέληση και το δυναμισμό που επέδειξε η αφηγήτρια να αντιμετωπίσει το πρόβλημά της. Θλίψη και αρνητικά συναισθήματα, αν γνωρίζει ανάλογες περιπτώσεις ανθρώπων που δεν μπόρεσαν να αντιμετωπίσουν τον αναλφαβητισμό, με αποτέλεσμα την κοινωνική περιθωριοποίηση. Αδιαφορία, αν θεωρεί πως το ζήτημα του

αναλφαβητισμού δεν τον/την αφορά άμεσα. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να υπάρχει αιτιολόγηση της απάντησης.